

Mic Kristusov!

Nad Betlehemom so oznanjali angeli, božji poslanci, slavo Bogu in mir ljudem, t. j. življenjsko geslo novorojenega najvišjega božjega poslanca Jezusa Kristusa, učlovečene Besede božje, obljubljenega in željno pričakovanega Mesije.

Mir ljudem! Tem besedam so vsi narodi kaj radi prisluhnili in od takrat ponavljajo ob spominu na sveto rojstvo vedno znova: Mir, mir vsem ljudem! A mir je danes kot včeraj delež le malo ljudi. Uživajo ga samo tisti, ki iščejo takšnega miru, kakršnega svet ne more dati, kakor je dejal Kristus sam ob slovesu s tega sveta. Dali nam ga more samo On.

Ta mir pa je prvič sad pravičnosti napram Bogu, čigar slavo in kraljestvo moramo najprej iskati, izpolnjujoč njegove svete in za nas tako koristne zapovedi; drugič pa je ta mir sad pravičnosti napram bližnjemu.

Tako za pravičnost napram Bogu kakor za pravičnost napram bližnjemu je potrebna dobra, blaga volja, o kateri so prepevali angeli nad Betlehemom. Ta »dobra volja« pa je mogoča samo tam, kjer je pravičnost na žrtve, na odpuščanje svojih sebičnosti in nebrzdanim nizkim željam.

In samo v samozataji je zasidran mir Kristusov, ki ga svet ne more dati. Za pravi mir z Bogom in med ljudmi se je Kristus žrtvoval od lesenih jaslč do lesa križa na Kalvariji.

Na pot samozatajevanja mora stopiti vsak posamezen človek in vsaka človeška družba, ki hoče uživati mir Kristusov.

Vsaka duša bo našla mir tisti dan, ko bo objela Kristusov križ in bo pripravljena, rajši umreti kot proti božji volji streči svojim slabim nagnjenjem.

V vsako družino se bo naselil mir takrat, ko bo vsak družinski član križal svojo samopašnost in bo na ljubo skupnosti pripravljen; zatajiti marsikatero osebnostno željo.

V narodu bo mir, ko bodo posamezni ljudje in posamezne skupine ter stranke rade žrtvovale svoje posebne koristi blagru celokupnosti.

V mednarodnem življenju bo mir, ko bodo posamezni narodi odločeni, da se odpovedo krivični želji po nadoblasti nad drugimi narodi in bodo iskali svojo srečo in mir v okviru središča in blagostanja vseh narodov.

Nauk o samozatajevanju je postal za mnogo ljudi v sedanji materialistični dobi popolnoma neprebavljiv. Zato pa so si postali drug drugemu bolj kot kdaj prej VOLKOVI. Zato se je mir poslovil od njih in se ne bo vrnil, dokler se v velikih preizkušnjah in trpljenju večina ljudi ne bo spet naučila zatajevati krivične in nizke želje svojega izprijenega srca.

Ti, dragi bralc, vzemi vsak dan srčno na svoje rame Kristusa in mir. Tako boš užival njegov mir tudi takrat, ko bodo po svetu divjale atomske bombe in spreminjale v prah in pepel cele dežele in oznanjale bodočim rodovom, da ni in ne more biti miru, kjer teptajo slavo božjo in kjer je zla volja vrgla iz srca dobro voljo, ta nujni predpogoj za resnični mir in pravo srečo.

Uredništvo in Uprava „Slovenskega Primorca“ voščita pravo blagoslovljen Božič in srečno novo leto cerkvenim in svetnim oblastem, vsem sodelavnikom, bralcem, naročnikom in zlasti dobrotnikom našega lista.

Pravo posebna voščila in želje izrekata vsem beguncem, izseljencem in izgnancem slovenskega rodu po sicerem svetu. Naj bi novo leto prineslo slovenski domovini take razmere, da se bodo mogli vsi njeni pošteni sinovi in hčere na domači zemlji oddahnuti in iz tujine brez strahu pred krivičnim preganjanjem na rodna tla in v zapuščene domove povrniti.

Za ose naše dobrotnike bo na visoki božični praznik v goriški stolnici ena sv. maša, da bi jim božje Dete naklonilo obilo svete tolažbe.

„Romanje Matere božje“

Po goriški cestah so v teh dneh ljudje vsak dan srečavali okusno okrašen avto, na katerem je stolni župnik spremljal velik kip Matere božje iz Fatime zdaj v ta in zdaj v drugi samostan, zavod, bolnišnico, ječo ali vojašnico. Tako je bilo vse meso nekako prisiljeno, vsaj za hip misliti na duhovni svet in obuditi kako sveto čustvo. Tu pa tam se je kajpada razodelo tudi kako pokvarjeno srce, a to so bile le redke izjeme.

K zornicam v stolnici so prihajali vsako jutro številni verniki in poslušali aktualna predmišljevanja msgr. dr. Močnika o naročilu Matere božje v Fatimi sodobnim ljudem.

Pri bedenju na čast Materi božji v noči od 17. na 18. decembra je bilo nepričakovano veliko število naših vernikov. Nekateri so prišli že kmalu po osmih in so vztrajali do pol dveh popoldne. Drugi so prišli ob 9ih in ostali prav do konca pobožnosti. Veliko je bilo takih, ki so prišli z namenom, da bodo molili le eno uro, a so se čutili pri pobožnosti tako dobro, da so vztrajali do konca. Ta in ona oseba se je po vsaki desетки rožnega venca napravljal, da odide, pa jo je le zadržalo. V marsikateri družini so se lepo razvrstili; najprej so opravili pobožnost nekateri člani družine, po njihovem povratku članov pa so prišli ostali. Ves čas je bila stolnica skoraj polna. Ako bi bili vsi verniki, ki so to noč počastili Marijo, skupaj zbrani, bi bila cerkev gorov premajhna. Tudi k sv. obhajilu je pristopilo veliko vernikov, med njimi tudi precej moških.

Slovenski delavci nam pišejo iz Belgije

S težkim srcem beremo žalostna poročila iz domovine. Se ni konca nasilja in celó umorov, kakršnih so zmožni samo ljudje, v katerih je že popolnoma zamrl ves človeški čut. Posebno nas je presenetila vest o strašnem zločinu v Lanišću, ko je bil duhovnik Miro Bulešić zaklan in msgr. dr. Ukmar tako divjaško napaden in skoro do smrti pobit. Kdaj bo konec nasilja? Ali ni bilo dovolj poniževanja in trpljenja našega naroda pod fašizmom, skozi 25 let? Ali ni bilo izvršenih dovolj zločinov leta 1945. in prejšnja leta, ko so padale cele družine z nedolžnimi otroki vred pod noži in puškinimi kopiti rdečih divjakov? Ko so nam takrat nalagali nečloveške žrtve, so nas tolažili, češ da žrtve morajo biti. Ali so bile te žrtve potrebne res le

kov, med njimi tudi precej moških.

Tisti, ki v tej noči niso presjeli sv. zakramentov, naj to gotovo še store v čast Materi božji o praznikih.

Pri nočni pobožnosti smo premišljevali vse tri dele rožnega venca in ob vsaki skrivnosti smo skušali spoznati, kaj bi nam Marija sama v zvezi z njo priporočila za naše duhovno življenje v teh časih. Premišljevanja so se vrstila z molitvijo, ljudskim in umetnim petjem. Vse ljudstvo je prav vneto prepevalo in pobožnost bo gotovo vsem udeležencem ostala v trajnem, lepem spominu.

V četrtek 18. t. m. ob osmih so napolnili goriško stolnico slovenski ljudskošolski učenci in dijaki srednjih šol ob spremstvu dobrih učiteljev in učiteljic, ki bi radi našo mladino ne le učili, ampak tudi lepo vzgajali — predvsem s svojim zgledom. Učenci se mladini je Devica najmodrejša priporočila napredovanje v pobožnosti in čednosti, da bodo sami srečni in da bodo tudi ljudstvo, iz katerega so izšli, nekoč osrečevali. Naj bi zanje nikdar ne napačila ura, ko bi morali tožiti, da jim je bila »uka žeja goljfiiva kača«.

Tudi šolska mladina je lepo molila, pela in pobožno pristopila k obhajilni mizi.

Vsi pobožni častilci Matere božje naj ves čas »romanja« Matere božje po naši nadškofiji prav pridno molijo, da bi ta prireditev rodila obilo duhovnih sadov v številnih dušah. Priporočajo naj še prav posebno rast setve teh dni med nami!

zato, da smo prišli izpod fašističnega pod neprimerno hujši komunistični jarem? — In žrtev še ni konca. Najbolj nas žalosti, da celó naše častite duhovnike tako grdo preganjajo, ker se le-ti morajo upirati naukom ne-vere in popolne nemorale.

Obračamo se iz tujine na vse poštene Slovence in jih prosimo, naj se v molitvi spominjajo nedolžnih žrtv komunizma in naj prosijo Boga, da bi odvrnil od nas to najstrašnejšo šibo, ki je hujša od kuge.

Vse Slovence pozdravljamo in jim voščimo blagoslovljen Božič, posebno pa Vam, g. urednik!

Rudarji iz Belgije

Dekleta, pozor!

V nedeljo 28. decembra ob štirih popoldne bo božični shod za vsa dekleta pri Svetem Antonu.

O hiši za pastirčki tudi ti!

Za sveto noč vsi romažo domov. V rodna mesta in vasi hitijo vsi, povsod jih sprejme praznično razpoloženje.

In ti, ki dom ti je zaprt, da tuji so ti še ljudje domači, ki kakor revež, ki svoj kruh prosjači, utrujen tavaš, kdo dal ti bo besedo toplo za te svete dni?

Sveto Dete proži ti v objem ročico drobno in kakor hišo rodno odpira ti srce. O hiši za pastirčki tudi ti in kot nekdanje dni doživel radost svete boš noči!

Marijanka
(Vijolica, XII, 1947)

Prišli spet smo k tebi...

In prišli spet smo k Tebi, Dete božje, da vedno ožje postale bi vezi med Tabo in med nami, revnimi ljudmi.

Povej nam še enkrat, Ti Dete vse Modrosti, da večje učenosti pač nima nihče kakor ta, ki se najbolj preprosto le Tebi ves preda.

Razvneli v nas ljubezni svete žar, da kot uborni hlevček tudi mi sprejeli bomo vse ljudi, ki željni so ljubezni in potrebni pomoči.

Marijanka

V sveti noči

Jela je odložila delo in prisluhnila. Skozi bele tišine zasneženih gora je tanko pozvanjal zvonček.

»Sveto popotnično nesó, — je nena doma dompela, »pa ne, da bi bila Jernačka že tako slaba!« Naglo si je nadela ruto in odhitela navzdol do kolovozne poti. Nasproti sta ji prihajali dve postavi: cerkovnik in gospod župnik. Svetilka v cerkovnikovi rokah je nerodno nihala; roka, ki jo je nosila, je bila že stara. Gospod župnik je s sklenjenimi rokami na prsih počasi hodil za njim. Molil je in njegov mirni, globoki glas je prijetno odmeval po gozdu. Jela je pokleknila v sneg in se pridružila.

Nič več ni snežilo. Oblaki so se trgali in skozi njihove razpoke je zdaj pa zdaj posijalo medlo sonce. Gozd je bil čudovit v svoji zimski lepoti. Zasnežene smreke so sklanjale do tal svoje bogato obložene veje, gori v hribu pa je sreč spremenil pokrajino v čudovito deželo pravljinih bitij.

Nocoj bo sveti večer, deseti, ki ga obhaja v svojem novem domu... samotnem, mrzlem domu. Mož bo kakor po navadi odšel v vas in ona bo ostala sama s svojimi mislimi in željami. Deset let je zaman hrepenela in čakala in moževa ljubezen do nje se je počasi ohlajala. Še delo ga ni več veselilo. Čemu, ko pa svoje obširne zemlje ne bo imel komu zapustiti...

»Iz globokine kličem k Tebi, Gospod...« je zdajči povzel globoki župnikov glas. Jela se je zdržnila, kakor da bi jo zasačili pri grehu. »Moj Bog, kam so zašle moje misli!« Pogledala se je v molitev in iz vse duše molila za duhovnikom. Po strnem klancu so dospeli do male, zanemarjene Jernačkine hiše. Na vratih jih je čakala Matejka, najbližja sosedica, mati šestih otrok:

»Gospod župnik, da ste le prišli! Tako težko vas že čaka.«

»Ali je zelo slaba?«

»Po mojem ne, mlekca mu bom dala«, je pošeptala Matejka Jeli.

Gospod župnik je ostal sam z bolnico. Matejka je v kuhinji poskrbel za otroka. Jela in cerkovnik pa sta molčala in mislila na neboljano dete. Tudi Matejka je molčala; v sru je že napravila svoj sklep.

V sobi je pozvonilo in vsi trije so poklekili ob postelji umirajoče Jernačke. Gospod župnik jo je obhajal in ji podelil poslednje maziljenje. Obraz bolnice

je razodeval veliko vdanost in mir:

»Gospod«, je tiho šepetala, »Tebi izročam svojega otroka, naj se zgodi Tvoja volja.«

Pet mesecev je ležala Jernačka, sedaj so ji ure štete. Moževa smrt v nemškem ujetništvu in pomanjkanje sta ji uničila zdravje. Nikogar več nima na božjem svetu, le otročička zapušča. Kdo se ga bo usmilil? Kakor bi Matejka uganila njene misli, je pristopila k njenemu zglavju:

»Jernačka, otrok naj te ne skrbi, jaz ga bom vzela!«

Umirajoča mati se je z neizmerno hvaležnostjo zazrla v Matejko. S poslednjimi močmi je poiskala njeno desnico, da bi jo nesla k ustom. Matejka jo je hitro odmaknila. Jela je vsa presunjena sledila temu prizoru. Usmiljenje in bojazen sta se bojevala v njenem sru. Za hip je srečala župnikov pogled in zazdelo se ji je, da ji tiho očita. Nena loma se je odločila in glasno izpovedala:

»Matejka, otroka vzamem jaz, saj ti jih imaš že šest!«

»O, ne bojte se, tudi za sedmega bo še dovolj kruha pri nas«, je vedro povedala Matejka.

»Jela«, se je skušal prepričati gospod župnik o trdnosti njenega sklepa, »kaj pa bo mož k temu rekel?«

Jela je za hip povesila glavo, pa spet z gotovostjo rekla:

»Vdal se bo, saj nocoj je sveti večer!«

»Bog naj ti povrne to dobroto!« je odvrnil gospod župnik.

Mrak svetega večera se je že spuščal na zemljo, ko je Jernačka dožrpela. Do zadnjega se je krčevito oklepala Jeline in Matejkine roke, saj sta bili obe pripravljene, sprejeti njenega otroka.

Noč je bila, ko je Jela zapustila Jernačkino hišo. Zjasnilo se je popolnoma in gozd se je ves lesketal v luninem svitu. Doli v vasi so pritrkavali zvonovi. Jela je naglo stopala po ozki gazi skozi zasnežen gozd. Ni čutila mraza ne utrujenosti. V njenem sru je bil sam mir in sama blaženost. Zdelo se ji je, kakor da bi nosila v naročju samega Jezusčka. Zavedla se je šele, ko ji je udaril v oči močan pramen svetlobe. Zdržnila se je in pogledala kvišku. Vrata njenega doma so bila na stečaj odprta, na pragu pa je nepremično stala temna postava.

»Ivan«, je zajecelala mlada žena in se tesneje privila k sebi drobno dete. Pripravljena na vse, je pogumno stopala kvišku, vsa osvetljena od luči, ki je prihajala iz hiše.

»Kaj nosiš v naročju?« Strašen sum je prehajal že v gotovost, zato je bil možev glas tako osoren. Jela je obstala pred možem, ožarjena od neke notranje svetlobe bolj kakor od luči, ki je prihajala iz hiše.

»Ivan, Jernačka je umrla, njenega otroka pa sem vzela jaz, saj je najin dom dovolj velik.«

S tako milino je to povedala, da jo je

mož za hip zmedeno pogledal. Potem pa je vsa zadržana jeza in užaljenost planila iz njega:

»Kaj, tujega otroka bom redil? Še ti mi pojdi izpred oči, da se ne izpozabim!«

»Ivan, nocoj je sveti večer!« je spet tiho zaprosila Jela.

»Kaj mi mar sveti večer, moj dom je prazen!«

Zaloputnil je vrata in izginil v hiši. Jela je za trenutek postala kot izgubljen, nato, potem pa se je nežno sklonila k sploščnemu otroku:

»Ne boj se, otrok moj, ne bom te zapustila. K tvoji mrtvi mami greva, od tam naju ne bo nihče podil. Potem pa kakor bo božja volja.«

Ivan je kljub jezi in žalosti, ki sta ga vsega prevzela, razločno slišal, kako so se oddaljili ženini koraki. Ostal je sam. Zagrebel je obraz v roke in se prepustil boli, ki je planila na dan z vso silo. Močna ramena so podrhtevala v krčevitem joku. Bilo mu je, kakor bi ga bolečina hotela zlomiti in uničiti. Pa ga ni. Navalu obupa je sledil nepoznan mir in na mah se mu je zdelo vse manj odbijajoče. Mehka melodija svetonočnih zvonov je polagoma potolažila in uredila njegove misli:

»...Ivan, glej, sveti večer je! Nebo samo ti pošilja svoj dar. Sprejmi ga! Res ni mero tvojega mesa, kri tvoje krvi, a v ljubljub ga boš kljub temu in tvoje življenje bo zadobilo svoj cilj. V tvoj dom se bo naselilo veselje in Bog bo blagoslovil tvoje dobro delo.«

Mehanično je vstal, vzel svečo in odšel na podstrežje. Med zaprašeno staro šaro je stala pisana zibelka, tista, ki jo je Jela kot mlada nevesta prinesla v svoj novi dom. Zagrabil jo je z obema rokama, kakor potapljaljoči rešilno desko. V izbi jo je varno položil zraven peči in se nasmehnil.

Potem je odšel v zimsko noč. Sam ni vedel, kako in kdaj se je znašel pred Jerinačino hišo. Odprl je vrata in v svitu plapolajočega ognja na kamnitem ognjišču zagledal Jelo. Sedela je na nizki klopi in še vedno držala v naročju dete. Ivana je prevzelo čustvo silnega ganotja. Pristopil je in rahlo položil roko na ženin rame:

»Jela, preneli sem se, vrni se!«

Jela je dvignila k njemu svoj pogled. Prav nič ni bila presenečena, tako močno je zaupala v božje Dete:

»Grem, Ivan, Bog ti povrni!«

Ivan ji je vzel dete iz naročja. Sam ga je hotel nesti na svoj dom.

V vasi so zvonovi slovesno vabil k polnočnici. Jela in Ivan pa sta se v razsvetljeni izbi sklanjala nad pisano zibel. Doulmela sta čudovite besede:

»Danes je tej hiši došlo zveličanje...«
Marijanka

(Vijolica, XII, 1947)

Poročilo iz Južne Afrike

Slovenska misijonarka uršulinka M. Ksaverija Lesjak piše iz Transvaala (Južna Afrika): »Na praznik Kristusa Kralja smo imeli zelo lep kongres za vso katoliško mladino transvaalske škofije. Kongres se je vršil v velikem parku mesta Johannesburg, kjer se je zbralo 5000 otrok. Do sedaj so se udeleževali takih kongresov samo otroci evropskih staršev, letos pa so bili prvič zastopani tudi drugi narodi brez razlike na barvo kože in na jezik. Maševal je papežev nuncij za Južno Afriko. Bil je čudovit prizor, ko so vihrale v zraku zastave številnih šol in so otroci strumno korakali proti oltarju. Čudila sem se vedenju ernocev, ki so po svoji naravi tako klepetavi. Ves čas se kljub toliki množici ni sliš-

ala niti ena beseda. — Nadalje poročamati Ksaverija, da imajo za otroke Marijin vrtec, za dekleta pa Marijino družbo. — Tako torej raste tudi v Afriki božje kraljestvo po Mariji.

Poročilo iz Slovaške

Malo pozno, a še vedno o pravem času smo dobili poročilo o velikih marijanskih slovesnostih, ki so se vršile v Nitri na Slovaškem na letošnji praznik Marijinega vnebovstajanja. Od vseh strani se je nateklo brez števila ljudstva, da izpove svojo ljubezen in vdanost nebeski Gospe. Na predvečer je bila velika kantska procesija k lurski votlini, noč pa so romarji prebili v molitvi, petju in poslušanju pobožnih govorov. Duhovniki so spovedovali vso noč. Zjutraj je bila ob šestih sv. maša s skupnim sv. obhajilom. Obhajali so trije duhovniki več ur. Ob desetih je bila slovesna sv. maša, katere se je udeležilo 40 tisoč vernikov. — To romanje je spet pokazalo vernost slovaškega naroda in njegovo ljubezen do Marije, katerih sta ga učila že sv. brata Ciril in Metod.

Iz Holandske

Nadškof v Kölnu kardinal Frings je obiskal holandskega primasa kardinala de Jonga v Utrechtu. Ob tej priliki je nemški kardinal povabil holandskega kardinala, naj ga prihodnje leto obišče v Kölnu, ko bo popravljena in znova posvečena znamenita kölnska stolnica. Kardinal de Jong je povabil sprejel.

OKNO V SVET

FRANCOSKA AKADEMIJA ZNANOSTI je podelila sv. očetu Piju XII. posebno zlato kolajno radi zaslug, ki si jih je nabral za francoski jezik in slovesstvo posebno s svojimi govori pri velikih avdiencah in ob priliki kongresov ter s svojimi poslanicami v francoskem jeziku.

NOVA IZDAJA KATEKIZMA ZA LJUDSKE SOLE JE IZŠLA V ZAGREBU. Veliko pomanjkanje katekizmov je tudi v Sloveniji, kjer ne dobiš ne katekizma ne molitvenika. Upajmo, da se bodo tudi take knjige spet tiskale in mogle bolj izdatno ter svobodno uporabljati brez posebnih »obrotnih« dovoljenj.

LONDONSKA KONFERENCA je bila 15. 12. odgodaena »za nedoločen čas«, kar pomeni, da je doživela popoln polom brez pravega upanja, da bi se mogla v doglednem času nadaljevati. Ko je predsednik konference Bevin ob koncu zadnje seje vprašal, ali naj določijo kraj in dan prihodnjega sestanka, ni nihče odgovoril; Molotov je nadalje kadel, Marshall pa je molčal. Konferenca se je razbila, ker je bilo le preočito, da na eni strani ni bilo prav nobene dobre volje, da bi se mirovni pogodbi z Nemčijo in Avstrijo sklenili, na drugi strani pa ne tako neznanosko dobre volje, da bi zadovoljili preudčne zahteve Sovjetske zveze, ki bi rada s pretvezo vojne odškodnine Nemčijo popolnoma izropala, katero naj bi potem Amerika vzdrževala pri življenju. Poleg tega je iz vseh razprav na konferenci in v zvezi z dogodki v Franciji in Italiji tudi manj spretnim politikom in diplomatom kar najbolj jasno, da bi se SZ niti z Nemčijo ne zadovoljila, ampak bi rada spravila v svoje območje vso Evropo in dala Ameriki potni list domov.

AMERISKE ČETE SO ZAPUSTILE ITALIJO. Mnogi ljudje so bili zaskrbljeni, kaj bo sedaj z Italijo, na katero tako nevarno preži rdeči zmaj. Ameri-

ski predsednik je pomiril Italijo in ves kulturni svet s sledečo izjavo: »Čeprav smo odpočili naše čete iz Italije, da zadostimo obvezam mirovne pogodbe, se bo Amerika vkljub temu še nadalje zanimala, da ostane Italija svobodna in neodvisna. Če bi se ob nadaljnjem razvoju dogodkov očitno pokazalo, da sta svoboda in neodvisnost Italije neposredno ali posredno ogroženi, bodo morale Združene države podvzeti vse potrebne korake, da se obvarujeta mir in varnost.«

SPOŠNA STAVKA V RIMU, ki se je začela 11. 12., se je po dveh dnevih prenehala, ne da bi stavkujoči kaj dosegli, česar ni vlada že koj od začetka sklenila dati brezposelnim, radi katerih se je navidežno stavka vršila; določila je namreč 14 milijard za najpotrebnejša javna dela. Spet se je izkazalo, da so komunisti, ki v svojih državah ne priznavajo niti splošno priznane upravičenosti gospodarskih stavk, organizirali to stavko in jo hoteli zavleči in razširiti po vsej Italiji iz zgolj političnih namenov.

DE GASPERI JE RAZŠIRIL svojo vlado s pritegnitvijo zastopnikov republikanske stranke in Saragatove socialistične stranke, s čimer se je njegova vlada še bolj utrdila v parlamentu in državi. Togliatti očita novim ministrom izdajstvo delavske stvari, kakor da bi bilo delavstvo bolj potrebno lepih besed o bodočem raju na zemlji kakor vsakdanjem kruhu.

ANGLO-SOVJETSKA TRGOVINSKA POGODBA, ki je bila te dni sklenjena, predvideva izmenjavo velikih količin blaga med obema državama: Anglija bo izvozila v Rusijo razne stroje in vse potrebno za električne centrale. V zameno bo pa dobila iz Rusije več kot 5 milijonov stotov ovsna, ječmena in krompirja. Svetovni tisk, ki je obupal nad spravo med Vzhodom in Zahodom na političnem polju, skuša dvigniti optimizem s poudarjanjem važnosti trgovskih pogodb za zблиžanje med obema blokoma.

RAZVREDNOTENJE RUBLJA. SZ se je odločila, da pred vsem svetom izpove, da tudi ona trpi na inflaciji, česar ni hotela nikdar priznati, ampak je njena propaganda vedno poudarjala le trdnost rublja. Vsi stahanovci in drugi požrtvovalni delavci, ki so si mogli prihraniti od težkega dela kaj rubljev, bodo odslej imeli v rokah od vsake 100 rubljev le deset. Vlada pa jih ni pustila brez tolažbe. Odpravila je živilske kaznice in znižala raznim potrebščinam ceno. Poleg tega je dala vsem razprodajalcem navodila, naj gredo kupcem pri nakupovanju zelo na roko. S tem ukrepom je SZ hotela dvigniti kupno moč rublja, ki ga doslej niso mogli uporabiti v kupnji z inozemstvom, ampak so morali dajati le blago za blago, vsled česar je rusko ljudstvo trpelo iz leta v leto vedno večje pomanjkanje.

KOLERA V EGIPTU JE NEHALA. Praznik Bredmadežne je bil prvi dan, ko niso ugotovili nobenega smrtnega primera radi te strašne bolezni.

SVOBODA IN VERA. — »Washington Post« je objavil zanimiv članek z naslovom »Vera in svoboda«. V članku govori pisec o ločitvi Cerkve in države v takšnem smislu, kakor je ta ločitev izvedena v Ameriki in ne iz sovraštva do vere, kakor to opažamo v komunističnih totalitarnih državah. Omenjeni članek pravi med drugim: Ločitev med Cerkvijo in državo je načelo, ki je globoko zakoreninjeno v ameriškem političnem sistemu. Ne pretiravamo, če trdimo, da ameriška demokracija ne bi mogla pravilno

za duhovnika, ako brani kako vdovo, ki ji hočejo n. pr. ukrasti kozo iz hleva, ali naj bi bilo duhovnika nevedno, ako brani višje dobrine, ki so v najtesnejši zvezi z vero samo? Ali niso narodne poturice v največji nevarnosti, da postanejo tudi Bogu nezveste? — Don Ferruccio, vi ste v svoji dolgi halji veliko manj katoliški duhovnik, kot so naši duhovniki v obleki, kakršna je pri nas v navadi izven cerkve. Nikar drugim ne vsiljujte svojega jezika, kulture in kusa.«

Ferruccio: »Naša kultura je najvišja. V Italiji je sedež krščanstva in papeštva ter domovina toliko svetnikov.«

Urh: »Papeštvo, svetništvo in krščanstvo nista italijanskega izvora, ampak božjega. Vaša naloga je samo ta, da ostanete vredni take velike odlike in da ne postanete kot izvoljeni narod Stare zaveze nevedni nezasužene odlike božje Previdnosti.«

V Bologni sta izstopila oba duhovnika. Urha pa so obkrožili nekateri mladeniči Krščanske demokracije in z njo je nadaljeval debato.

delovati, če ne bi ohranila in ščitila te bistvene sestavine verske svobode. — Istočasno pa smo mnenja, da je važno točno opredeliti, kaj to osnovno načelo pomeni. To načelo je jamstvo proti temu, da bi vlada bodisi nadlegovala, bodisi favorizirala katero si bodi vero. To pa ni nikakršna palica, katero bi lahko zakonito uporabljali, da bi z njo tolkli po kaki verski manjšini.

DOMAČE NOVICE

Goriški nadškof med begunci v Barnasu

V nedeljo 21. t. m. je obiskal, kakor smo naznanili, prevz. g. nadškof msgr. Karel Margotti svoje begunce v Barnasu. Zbralo se jih je kakih 300. Prevzvišeni jim je zelo lepo govoril in jim zagotovil, da bo napravil vse, kar je v njegovi moči, da bodo mogli ostati v Benečiji in da dobijo živilske izkaznice. Daljše poročilo prinesemo prihodnjaj.

Marijino Celje

Naš gospod župnik Alojzij Makuc je med tistimi duhovniki, ki nimajo dovoljenja za izvrševanje »duhovniške obratnosti«. V svojem stanovanju je kakor konfiniran in noben človek mu ne sme prinesiti niti miloščine za mašo. In vendar je bil ta gospod eden izmed najbolj prizanesljivih, ko se je med osvobodilno borbo širil med našim ljudstvom komunistični strup.

Dornberg

Tukajšnjega cerkovnika in več fantov je pred kratkim ponoči OZNA aretirala. Vzrok nam ni znan; verjetno so si predstavljali, da je v »svobodni« Jugoslaviji več svobode mišljenja in govorjenja, kot je je v resnici. — Govoril se o mobilizaciji več letnikov. — Organizista z Vogerskega so baje hudo pretepli.

Volišče

Ob zadnjih volitvah se je spet izkazala poniževalna »svoboda«, katero užij-

va v Jugoslaviji opozicija. Zato za vladne kandidate je na nekem veliču ponosno stala prav sredi dvorane. Zato za opozicijo so pa postavili v neki kot na tla. Kje se bo našla tako junaska trma, ki se bo tako očitno razkrinkala kot reakcionarka pri »svobodnih in tajnih volitvah«, ki nimajo nobene vrednosti doma, a še manj v inozemstvu, kjer vsi vedo, da so take volitve le komedija?

Ko smo slišali to zgodbo, smo se spomnili na fašistične volitve s slavnimi SI in NO. Takrat je mogel vsak svobodoljubljen državljani v volivni kabini brez strahu povedati vsaj svoj NO, pod komunistom pa brez strahu niti tega ne moreš povedati. Res napredek — navzdol.

Tako svobodo si želijo »svobodoljubni« zaslepljeni v Sovodnjah in drugih goriških okoliških vaseh, kjer so še sedaj iz grešne nevednosti, strahu in enostrančnosti skoraj stoodstotno za enostransko fronto suženjstva. Le bodite brez skrbi. Naš list bi vam prav od sreča privoščil, da okusate vso grenkobo šibe, po kateri hrepenite, ako bi nas ne skrbele vaše in še bolj duše vaših nedolžnih otrok. Zaradi vaših otrok pa vas rožamo, da končno vržete raz sebe sramotno jarem suženjstva, katerega vam je na delo najbolj lažljivo in podlo gibanje, kar jih je kdaj bilo na svetu. Nehajte izvirati božje potrpljenje in pravično jeto, ki ne more več prenašati pobožnih pomolnikov svojega večnega sovražnika.

Solkani

Ena najbolj gorečih OFark gleda zelo debelo, ker je bila kaznovana radi predrage prodaje klobas. — Konja je treba podkovati in priti so morali v Goričko po žeblice. — Ze dvakrat so demostriirali radi premajhne količine hrane. — Sateliti SZ morajo stiskati pas. — Je mogla Rusija odpraviti živilske kaznice in tako svoje državljane vsaj malo potolažiti radi razvrednotenja rublja.

OF je bila z medom pomazana šiba. Med je že polizan, ostala je palica, edino zdravilo za premnože zaslepljene.

Tebi, slovensko dekle!

Novodobni materialistični duh je zadel tudi mnogo naših deklet in jim vtisnil svoj pečat. Kakšna naj bo pot slovenskega dekleta v teh časih? Ali tista, ki so nam jo pokazale naše matere in jo priporočajo naši duhovniki, ali pa naj sledi modernim vednikom? — Dekle, ali se zavedaš, da v svojih nežnih rokah nosiš usodo sveta?

Mnogo pričakujejo drugi od tebe, mnogo pričakuješ ti sama od življenja. Vabijo te široke, sončne poti, polne cvetja in petja. Ti jih gledaš v svojih sanjah in ne veš, da so kakor fata morgana, zelenica v puščavi, ki je ni mogoče doseči. Dolgočas ti enoličnost tvojega življenja, rada bi se uveljavila; postala enaka tistim dekletom, ki jih vse občuduje in so zlasti zadnja leta toliko doživela. Toda pogledj dobro! Ali so zares srečne? Nobene ženske miline ne najdeš na njih, še v njihovem smehu je nekaj mrzlega. Če bi ti bilo dano gledati še v njihove duše, bi se zgrozila. Kakor vrt, ki ga je vihar oklestil, da ni ostal noben cvet na stebelu, take so te duše. Uničena je vera, poštenje, veselje do življenja, duhovne zmožnosti, moč in samozavest, ki prihaja le iz čistega sreča. Poseben znak teh duš je skrajna sebičnost: nobene žrtve niso več zmožne. Ali hočeš postati njim enaka? Potem pojdi za njimi!

Ne, porečeš, to ni zame. Po sreči hrepenim in po ljubezni, tega pa tam ne bom iskala! Prav imaš, dekle. Ustvarjena si za nekaj vzvišenejšega, tvoja pot gre v neskončno večnost. Nežnost in plemenitost naj bo tvoj okras, živa vera tvoj ideal. Ohrani svojo skromnost in ponižnost, svojo deklško milino in dobrot!

Nekateri sicer pravijo, naj postane ženska enaka moškemu. Toda ženska mora ostati ženska, kakor jo je Bog ustvaril in želi, da ostane. Nepokvarjen fant bo cenil v dekletu predvsem njeno milino — odsev čiste duše. Srečen bo, če bo našel v njej iskrenost in na njenem obličju tisti čudoviti žar, ki ga premore le čista, z Bogom združena mladost. Če bo vedel, da je modra in skromna in ljubezniva v vsem svojem bitju, bo v zakonu z njo lahko premagal vse in vse prenesel.

Dekle, ali hočeš osrečiti sebe in druge? Potem vztrajaj na poti, ki ti jo je pokazala tvoja telesna mati in te po njej vodi tvoja duhovna mati — sv. Cerkve! Ne daj se prevrati in zapeljati! Če se boš vsa vživela v svoje de-

klško poslanstvo, boš srečna in morda da te bo svet za to srečo lahko zavrl. Okleni se Marije, okleni se Jezusa! Le od obhajilne mize pelje pot navzgor do tiste plemenitosti, ki naj bi krasila slovensko slovensko dekle. Sama se ne bo mogla ohraniti dobra, svet je preveč pokvarjen in šibki značaji so že vsi njeni govi. Ti ga ne skrbiš več. Tebe iskaj, ki si še dobra in poštena, ker z močjo svoje volje bolj kakor s čustvi kljubuješ njegovim mikom in hočeš ostati zvesta svojim idealom tudi za ceno življenja.

Ne boj se, dekle, nobena peklenska moč te ne bo mogla premagati, dokler bo Jezus vladar in vodnik tvojega sveta. S svetim Pavlom boš lahko srečna in gotavljala: Vse premorem v Njega, mi daje moč.

Takšna naj bo tvoja pot, slovensko dekle!

Marijanka
(»Vijolica« XI)

Darovi

Gospodična v Trstu 500; N. N. v Trstu 200; N. N. v Trstu 250; zavod Slovenec iz Benečije, ker list branijo, vice Beneskih Slovencev, 1000; Kuz. s geslom: List ne sme umreti! 1000; N. iz Vidma 200; tržaška družbeno-čast Mariji fatimski za spreobrnjenost grešnikov 500; slovenski bogoslovski željo, da bi se »Slov. Primorec« in »den« združila v en list, 1000; lista Marijo slavi, 200; N. N. iz Trsta v hvalo Brezmadežni za tolažbo pri nem bledenju 17. 12. 500; solkanski begunci 200; Nežica iz Trsta v čast Brezmadežni v zahvalo za zdravje 1000; N. N. iz Števerjana 500; begunec iz Slivnice 250 L. — Bog povrni!

Za »Slov. sirotišče«:

Vončina nabrala 50; cenj. družina novec v Gorici 1000 L. — Srčna hvale!

Za »Slov. Alojzijeve«:

V oktobru, novembru in decembru dobrotniki podprli zavod s sledečimi darovi: N. N. 1000; č. g. Stanta 500; profesorja 1000; N. N. 300; gđe N. N. iz zapuščine pok. č. g. Klajnščka 1000; g. Hrovat 100; Števerjanci 3000; iz Števerje 1000 L. — Naj vsem Bog ob pomoči! Citatelji Slov. Primorca! Spomnite se večkrat s kakim darom tudi naš zavoda, ki je med toliko drugimi tudi to potreben pomoči.

Odgovorni urednik:

Dr. BONAVENTURA MAHNIC
Katoliška tiskarna — Gorica

URH in ŽEF

»Urha je treba trikrat brati in pol ure premišljati«. Besede uglednega goriškega izobraženca.

Nekaj postaj pred Bologno je prišel v kupe še en duhovnik, ki je tudi bil med vojno večkrat v Gorici in Trstu in sta se z Don Giovannijem dobro poznala. Ime mu je bilo Don Ferruccio. Pogovor se je nadaljeval.

Don Ferruccio: »Tudi jaz sem slišal in bral o grenki usodi malega slovenskega naroda. Ne rečem, med njimi je veliko dobrih ljudi, vendar se zdi, da je to na splošno le zelo surova »razza« in se ni čuditi, da jo je zadela ta šiba božja. Ti ljudje strašno sovražijo Italijane in bi jih radi izgnali iz najbolj italijanskih mest v Julijski krajini. In tu zadene velik del krivde duhovnike, ki so bolj politiki kot duhovniki. Da niso pravi duhovniki, se vidi iz tega, da nosijo tako obleko. Ti nesrečni ljudje se brigajo tudi za šole in bi radi pre-

prečili, da bi Slovenci hodili v italijanske šole. Kaj bi vendar s tem Slovenci izgubili? Ali ni italijanski jezik lepši in italijanska kultura mnogo bolj imenitna od res uboge slovenske kulture? Pravijo, da hočejo gojiti »materin« jezik. Za italijanske državljane je materin jezik italijanski, kajti naša mati je Italija. To naj vedo!«

Urh: »Don Giovanni je govoril kot duhovnik in kot človek. Vi pa, častiti Don Ferruccio, ne govorite ne kot duhovnik ne kot človek. Mislite si le za hip, da ste slovenski duhovnik po božji volji, in vprašajte se, ali bi kot tak mogli tako govoriti, kakor ste zdaj govorili. — Jaz sem na naše duhovnike nosen, čeprav njihova zunanost ni vedno tako duhovniška, kot je njihovo srce. Povejte, kdaj so naši duhovniki komu vsiljevali svoj jezik in kulturo, kdaj so koga zaradi njegovega jezika omalovaževali, kdaj so sejali mržnjo proti drugim narodom? Povejte tisto mesto svetega pisma, če vam je znano, ki pravi, da je pregrešno ljubiti svoj narod in jezik ter braniti svoj ljudstvo pred katero koli krivico. — Če je častno